

Opsummering af teoretikerne

Videnskabsteori for økonomer

Jeanet Sinding Bentzen

Økonomisk Institut

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Plan for i dag

- Færdiggør McCloskey
- Opsummering af teoretikerne
- Formidling
 - Skriveteknik (Cochrane)
 - Økonometri (Anscombe)

Hvem er videnskabsfolket?

- Teksterne taler om hvad videnskabsfolk bør gøre og rent faktisk gør,
- men hvem er disse videnskabsfolk?

?

Hvem er videnskabsfolket?

DET ER JER!!!

Hovedpointerne

- Et af hovedformålene i økonomi: Forklaring
 - Hvordan ved vi at vi kommer med den rigtige forklaring?
 - Er vores forklaring en videnskabelig forklaring?
 - Er vores forklaring tættere på sandheden end tidligere forklaringer?
- Hvilken kritik af økonomi er der noget om?

To store spørgsmål vi behandler i videnskabsteori:

	Hvad er videnskab?	Hvad er god videnskab?
Hvorfor relevant?	Intelligent Design	Taler til hvilke forklaringer der er rigtige

To store spørgsmål vi behandler i videnskabsteori:

	Hvad er videnskab?	Hvad er god videnskab?
Hvorfor relevant?	Intelligent Design	Taler til hvilke forklaringer der er rigtige
Popper	Skal kunne falsificeres	Kan let falsificeres, men modstår falsifikation

To store spørgsmål vi behandler i videnskabsteori:

	Hvad er videnskab?	Hvad er god videnskab?
Hvorfor relevant?	Intelligent Design	Taler til hvilke forklaringer der er rigtige
Popper	Skal kunne falsificeres	Kan let falsificeres, men modstår falsifikation
Problem 1: Duhem Quine Problem 2: Popper viser hvad videnskabsmænd bør. Men hvad gør de?		
Kuhn	Skal kunne falsificeres, men paradigmet udsættes ikke for falsifikation	Præcision, konsistens, anvendelsesområde, enkelthed, og anvendelighed (for fremtidig forskning)

To store spørgsmål vi behandler i videnskabsteori:

	Hvad er videnskab?	Hvad er god videnskab?
Hvorfor relevant?	Intelligent Design	Taler til hvilke forklaringer der er rigtige
Popper	Skal kunne falsificeres	Kan let falsificeres, men modstår falsifikation
Problem 1: Duhem Quine Problem 2: Popper viser hvad videnskabsmænd bør. Men hvad gør de?		
Kuhn	Skal kunne falsificeres, men paradigmet udsættes ikke for falsifikation	Præcision, konsistens, anvendelsesområde, enkelthed, og anvendelighed (for fremtidig forskning)
Problem 1: Ingen regler for valg mellem paradigmer. Problem 2 (for økonomer): Forskellige paradigmer kan ikke eksistere samtidig		
Lakatos	Skal kunne falsificeres, men kernen udsættes ikke for falsifikation	Progressiv vælges fremfor degenerende

To store spørgsmål vi behandler i videnskabsteori:

	Hvad er god videnskab?
Hvorfor relevant?	Taler til hvilke forklaringer der er rigtige
Friedman	Evne til at forudsige + simplicity

To store spørgsmål vi behandler i videnskabsteori:

	Hvad er god videnskab?
Hvorfor relevant?	Taler til hvilke forklaringer der er rigtige
Friedman	Evne til at forudsige + simplicity
Problem 1: Teorier, der er gode til at forudsige er ikke nødvendigvis gode forklaringer. Problem 2: Falsifikation kan betvivles (fx Duhem-Quine)	
McCloskey	Overbeviser fornuftigt tænkende mennesker. Skal vurderes som poesi.

Logisk positivisme og empiri

- Viden kommer fra observation
- Et udsagn er videnskabeligt, hvis dets sandhedsværdi kan afgøres empirisk
 - $> <$ Metafysiske udsagn
 - Verifikation.
- Induktion ($> <$ deduktion)

Problemer:

- Ej videnskab:
 - Nogle teoretiske begreber
 - Kausale forklaringer
- Induktionsproblemet

Popper og falsifikation

- En forklaring er videnskabelig hvis den **kan** falsificeres.
 - > < Metafysik
- En forklaring er bedre end en anden hvis:
 - Den ikke falsificeres
 - Er stramt formuleret (pos korr, kausalitet, lineær) = **let** at falsificere
 - Ændringen er falsificerbar

Problemer:

- Tester flere samtidige hypoteser (Duhem Quine)
- **Gør** videnskabsfolk det, Popper siger de **bør**?

Kuhn og det, videnskabsfolk gør

- Hvad gør videnskabsfolk i praksis?
 - Falsifikation, men ikke af selve paradigmet = "best practice" (heuristik)
 - I normalvidenskabelig periode løser videnskabsfolk "puslespil" vha "best practice" reglerne.
 - Først ved tilstrækkelig mange / store anomalier stilles spørgsmål ved paradigmet → krise og revolution
 - Inkommensurabilitet → ingen objektive regler for paradigme valg – afhænger af personlig dømmekraft / omdømme i starten

Problemer:

- Fravær af regler for paradigme valg
- I økonomi:
 - Revolutioner forekommer oftere
 - Flere paradigmer eksisterer samtidig.

Supplerende om Kuhn

- Programmet 24 spørgsmål til professoren: "Videnskabens egen historie"
- <https://www.carlsbergfondet.dk/da/Nyheder/Formidling/24-Sporgsmaal-til-professoren/2019#q3>
- Professor Helge Kragh taler om Kuhns teori på en meget intuitiv måde.

Lakatos og hvordan vi gør inkl. regler

- Hvad gør videnskabsfolk i praksis?
 - En mellemting mellem Poppers objektive regler og Kuhns ide om at paradigmet ikke testes.
 - Et forskningsprogram består af kerne hypotese og hjælpehypoteser.
 - Falsifikation rettes imod hjælpehypoteserne.
 - Progressive vs degenererende programmer.
 - Flere paradigmer ad gangen.

Friedman, instrumentalisme og as if

- En teori er bedre, desto:
 - Bedre dens forudsigelser passer med empiri
 - Større anvendelsesområde
 - Mere præcist formuleret / simpel
- Antagelserne = omstændighederne under hvilken teorien virker.
 - Så simple som muligt. Gerne urealistiske, men relevante omstændigheder (f.eks. fjer vs bold)
- Kritikken "økonomiske modeller er urealistiske" har misforstået pointen.

Problem:

- En teori, der kun fokuserer på forudsigelsen er ikke nødvendigvis en forklaring.

McCloskey

- Økonomers empiriske og teoretiske metode kan ikke stå alene.
 - Falsifikation kan betvivles
 - Forudsigelse ikke det vigtigste
 - Personlig vurdering og overbevisning spiller en rolle
- Fornuften skal med
 - Hvor stort er estimatet? Giver det mening?
- anbefalinger for god retorik:
 - Modeller er metaforer og skal tolkes sådan.
 - Stå ved vor subjektivitet
 - Bedøm økonometrien med fornuft
- Videnskab = overbeviser fornuftigt tænkende mennesker.

Etik og økonomi

- Værdiers rolle i videnskab?
- Positivismen: empiriske fakta er eneste kilde til viden.
- > < Senere indsigt:
- Værdier er tæt forbundet med evaluering af videnskabelige resultater (Feuerabend, Kuhn, McCloskey)
- og økonomisk viden rummer også det uobserverbare.
 - Kausalitet.
 - "Forårsager forøgelse af pengemængden inflation?"
 - "Ville den finansielle krise have fundet sted hvis Kina ikke var trådt ind på verdensmarkedet?"

Forklaringer?

- Hvordan ved vi at vi kommer med den rigtige forklaring?
 - De fleste af teoretikerne kom med deres bud.
- Reiss og Rodrik: Mere om disse forklaringer indenfor økonomi i praksis.